

Prinsippnote for årsregnskapet 2017

Årsregnskap for Klima- og miljødepartementet (KLD) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("Bestemmelsene". Årsregnskapet er i henhold til krav i Bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av oss selv.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i Bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i Bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Virksomhetene er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i Bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger som KLD står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som KLD har rapportert til statsregnskapet. De stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som KLD har fullmakt til å disponere. Kolonnen "Samlet tildeling" viser hva KLD har fått stilt til disposisjon for hver statskonto (kapittel/post). Dette inkluderer også kap. 1482 post 73, der KLD disponerer noen av midlene, men hvor hoveddelen av budsjettbevilgningen er delegert til NORAD og UD. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser som KLD står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises nederst i bevilgningsoppstillingens kolonne for "Regnskap".

Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av den virksomhet som har mottatt belastningsfullmaktene, og vises derfor ikke i kolonnen for "Regnskap" i bevilgningsrapporteringen. Avgitte belastningsfullmakter er vist i note B i kolonnen "Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter", men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet av KLD selv.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall som KLD har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. KLD har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Ledelseskommentar til årsregnskapet for 2017

Formål

Klima- og miljødepartementet (KLD) er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

KLD har hovedansvaret for å ivareta helheten i regjeringens klima- og miljøpolitikk, noe som blant annet innebærer oppfølging av de nasjonale målene på klima- og miljøområdet.

KLD har ansvaret for å forvalte virkemidler som skal sikre bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold, stimulere til økt friluftsliv, hindre spredning av helse- og miljøfarlige kjemikalier, avfall og gjenvinning, og forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer. KLD har også ansvaret for virkemidler til å forebygge klimaendringer, internasjonale klimaavtaler og annet internasjonalt miljøsamarbeid. KLD hadde i 2017 ansvaret for fire underliggende etater.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Klima- og miljødepartementets bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold.

I 2017 disponerte KLD 3 311,2 mill. kroner, og mottok belastningsfullmakter for til sammen 60,4 mill. kroner. Totalt disponibel ramme for departementet var 3 371,6 mill. kroner, jf. bevilgningsrapporten og note A. I 2017 disponerte KLD på kap. 1400 post 01 *Driftsutgifter* i alt 285,64 mill. kroner inkl. en overføring fra 2016 på 5,27 mill. kroner. Driftsutgiftene beløp seg til 269,41 mill. kroner. Når det tas hensyn til belastningsfullmakter gitt til andre, samt merinntekter, har departementet samlet et mindreforbruk på 265,0 mill. kroner som søkes overført til 2018, jf. note B.

Utbetalingene til lønn og sosiale kostnader beløper seg til 206,3 mill. kroner, hvorav lønn utgjør 162,4 mill. kroner, jf. note 2.

KLDs største budsjettkapittel i 2017 er kap. 1482 *Internasjonale klima- og utviklingstiltak*. Lønns- og driftsutgifter på kap. 1482 post 01 beløp seg til 98,9 mill. kroner, fordelt med 38,8 mill. kroner på KLD, 30,2 mill. kroner på Norad og 29,9 mill. kroner på UD v/ambassadene. I tilskuddsmidler fra kap. 1482 post 73 ble det til sammen utbetalt 2 878,8 mill. kroner. Av disse ble 754,7 mill. kroner utbetalt fra KLD, 1 291 mill. kroner fra Norad og 833 mill. kroner fra ambassadene med belastningsfullmakter fra KLD.

Lønn og husleie utgjør ca. 50 % av driftsutgiftene.

I 2017 har KLD utbetalt 1 732,9 mill. kroner i tilskudd, hvorav 562,1 mill. kroner var overføringer til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, 194,2 mill. kroner var tilskudd til ikke-finansielle foretak, og 846,5 mill. kroner var tilskudd til utlandet. Av disse var som vist over 754,7 mill. kroner fra kap. 1482. Det ble foretatt større utbetalinger for gjennomførte utslippsreduksjoner fra regnskog i Colombia, for å styrke skogforvaltningen i Liberia og til fondet "&green" som skal redusere risiko ved private investeringer i råvareproduksjon som ikke ødelegger regnskogen. Midlene er en del av bistandsbudsjettet. Kjøp av klimavoter beløp seg til 130,6 mill. kroner i 2017.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Klima- og miljødepartementet. Revisjonsberetningen vil bli publisert på departementets hjemmesider så snart regnskapet er godkjent av Riksrevisjonen.

Oslo, 16. mars 2018

Tom Rådahl

departementsråd

Klima- og miljødepartementet

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindrentgift
1400	Klima- og miljødepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	285 640 000	275 876 293	9 763 707
1400	Klima- og miljødepartementet	21	Andre ODA-godkjente OSSE-land, kan overføres	A,B	31 390 000	17 724 570	13 665 430
1400	Klima- og miljødepartementet	70	Frivillige miljøorganisasjoner og almennyttige miljøstiftelser	A	57 402 000	57 067 900	334 100
1400	Klima- og miljødepartementet	71	Internasjonale organisasjoner	A	74 433 000	73 567 612	865 388
1400	Klima- og miljødepartementet	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	A	4 231 000	4 231 000	0
1400	Klima- og miljødepartementet	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	A,B	34 746 000	27 127 440	7 618 560
1400	Klima- og miljødepartementet	79	Tilskudd til kulturminneforvaltning	A	14 680 000	14 195 835	484 165
1410	Miljøforskning og miljøovervåking	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	A	178 179 000	178 179 000	0
1410	Miljøforskning og miljøovervåking	51	Forskningsprogrammer m.m.	A	271 897 000	271 897 000	0
1410	Miljøforskning og miljøovervåking	53	Internasjonalt samarbeid om miljøforskning	A	6 652 000	6 652 000	0
1410	Miljøforskning og miljøovervåking	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	A	49 141 000	49 139 996	1 004
1410	Miljøforskning og miljøovervåking	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	A	11 900 000	11 900 000	0
1410	Miljøforskning og miljøovervåking	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	A	9 433 000	9 432 990	10
1420	Miljødirektoratet	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	9	0	525	-525
1420	Miljødirektoratet	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	9	0	1 050	-1 050
1420	Miljødirektoratet	35	Statlige erverv, skogvern, <i>kan overføres</i>	9	0	44 100	-44 100
1422	Miljøvennlig skipsfart	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	0	41 947	-41 947
1422	Miljøvennlig skipsfart	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	A,B,9	20 000 000	11 180 100	8 819 900
1432	Norsk kulturminnefond	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	A	103 898 000	103 898 000	0
1473	Kings Bay AS	70	Tilskudd	A	53 573 000	53 635 000	-62 000
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning	50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	A,B	23 913 000	25 599 700	-1 686 700
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning	70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	A,B	34 418 000	32 730 000	1 688 000
1481	Klimakvoter	01	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	A,B	14 468 000	2 840 463	11 627 537
1481	Klimakvoter	22	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i>	A,B	250 087 000	130 606 814	119 480 186
1481	Klimakvoter	23	Kvotekjøp, statsansattes flyreiser, <i>kan overføres</i>	A,B	310 000	309 958	42
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	01	Driftsutgifter	A	71 686 612	38 779 210	32 907 402
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	A,B	1 709 134 000	754 651 455	954 482 545
<i>Sum utgiftsført på egne kapitler</i>					3 311 211 612	2 151 309 957	1 159 901 655
0021	Statsrådet	01	Driftsutgifter		2 000 000	2 024 428	
0118	Nordområdetiltak mv.	01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og 71</i>		11 400 000	11 090 319	
0118	Nordområdetiltak mv.	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>		31 000 000	30 717 917	
0164	Fred, forsoning og demokrati	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i>		14 000 000	14 000 000	
0166	Klima, miljø og fornybar energi	72	Klima og miljø, <i>kan overføres</i>		2 000 000	2 200 000	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>		0	40 071 731	
<i>Sum utgiftsført i KLD</i>					3 371 611 612	2 251 414 352	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
4400	Klima- og miljødepartementet	02	Diverse inntekter		418 000	284 366	-133 634
4400	Klima- og miljødepartementet	03	Refusjon fra Utenriksdepartementet		1 720 000	2 074 733	354 733
4400	Klima- og miljødepartementet	50	Tilbakeføring av tapsmidler fra Statens miljøfond		37 600 000	37 603 731	3 731
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	295 843	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	25 096 214	
<i>Sum inntektsført</i>					39 738 000	65 354 887	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						2 186 059 465	
Kapitalkontoer							
60076701	Norges Bank KK /innbetalinger					55 174 934	
60076702	Norges Bank KK/utbetalinger					-2 239 634 960	
714401	Endring i mellomværende med statskassen					-1 599 440	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2017	31.12.2016	Endring
714401	Mellomværende med statskassen				-13 956 312	-12 356 872	-1 599 440

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Virksomhet: Klima- og miljødepartementet

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter					
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Gitt i tildelingsbrev	Mottakende virksomhet	Samlet tildeling
1400.01	5 273 000	280 567 000	200 000	Miljødirektoratet	285 640 000
1400.21	394 000	59 976 000	27 355 000	Miljødirektoratet	
			1 625 000	Sjøfartsdirektoratet	31 390 000
1400.70		57 402 000			57 402 000
1400.71		79 633 000	5 200 000	Miljødirektoratet	74 433 000
1400.74		4 231 000			4 231 000
1400.76	1 958 000	43 098 000	8 310 000	Miljødirektoratet	
			2 000 000	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	34 746 000
1400.79		25 580 000	10 900 000	Miljødirektoratet	14 680 000
1410.50		178 179 000			178 179 000
1410.51		271 897 000			271 897 000
1410.53		6 652 000			6 652 000
1410.70		49 141 000			49 141 000
1410.72		11 900 000			11 900 000
1410.73		9 433 000			9 433 000
1422.21	311 000	5 322 000	5 338	Sjøfartsdirektoratet	
			295	Sjøfartsdirektoratet	0
1422.60	20 000 000	0			20 000 000
1432.50		103 898 000			103 898 000
1473.70		53 573 000			53 573 000
1474.50		23 913 000			23 913 000
1474.70	38 000	34 380 000			34 418 000
1481.01	10 091 000	4 377 000			14 468 000
1481.22	74 787 000	175 300 000			250 087 000
1481.23		310 000			310 000
1482.01	4 191 000	97 706 000	30 210 388	NORAD	71 686 612
1482.73	129 738 000	2 784 396 000	1 205 000 000	NORAD	1 709 134 000
SUM	246 781 000	4 360 864 000	1 290 806 021		3 311 211 612

Virksomhet: **Klima- og miljødepartementet**

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1400.01		9 763 707	-211 745	9 551 962	-134			9 551 828	14 028 350	9 551 828
1400.21		13 665 430		13 665 430				13 665 430	2 998 800	2 998 800
1400.76	"kan overføres"	7 618 560		7 618 560				7 618 560	7 618 560	7 618 560
1422.60	"kan overføres"	8 819 900		8 819 900				8 819 900	8 819 900	8 819 900
1474.50	"kan overføres, kan nyttes under post 70"	-1 686 700		-1 686 700				-1 686 700	Ikke aktuell	0
1474.70	"kan overføres, kan nyttes under post 50"	1 688 000		1 688 000			1 686 700	1 300	1 300	1 300
1481.01	"kan overføres"	1 437 402		1 437 402				1 437 402	218 850	218 850
1481.22	"kan overføres"	119 480 186		119 480 186				119 480 186	119 480 186	119 480 186
1481.23	"kan overføres"	42		42				42	42	42 1)
1482.01		32 907 402	-31 470 000	1 437 402				1 437 402	4 885 300	1 437 402
1482.73	"kan overføres"	954 482 545	-833 135 919	121 346 626				121 346 626	114 861 545	114 861 545
Sum		1 148 176 474	-864 817 664	283 358 810	-134		1 686 700	281 671 976	272 912 833	264 988 413

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

1) Gitt dagens metode for beregning av utgiftene på denne posten, er det ikke behov for å overføre ubrukt beløp

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter:

Klima- og miljødepartementet har mottatt følgende belastningsfullmakter:

- Kap. 0021 post 01 fra Statsministerens kontor, 2 mill. kroner. Hele belastningsfullmakten er benyttet.
- Kap. 0118 post 01 fra Utenriksdepartementet, 2 belastningsfullmakter på tilsammen 11,4 mill. kroner. Fullmaktene er belastet med 11,09 mill. kroner.
- Kap. 0118 post 70 fra Utenriksdepartementet, 3 belastningsfullmakter på tilsammen 31 mill. kroner. Fullmaktene er belastet med 30,718 mill. kroner.
- Kap. 0164 post 73 fra Utenriksdepartementet, 2 belastningsfullmakter på tilsammen 14 mill. kroner. Fullmaktene er belastet med 14 mill. kroner.
- Kap. 0166 post 72 fra Utenriksdepartementet, 2 mill. kroner. Hele belastningsfullmakten er benyttet.

Avgitte belastningsfullmakter og tildelinger (utgiftsført av andre)

Klima- og miljødirektoratet (KLD) gir gjennom året et stort antall tildelinger til andre departementer og underliggende virksomheter. En god del av KLD's tildelinger til Miljødirektoratet på kap.post 1400.21 blir gitt videre til Fylkesmannsembetene som belastningsfullmakter. Disse tildelingene ser ikke KLD. Vi kommenterer de øvrige tildelingene/belastningsfullmaktene:

- På kap. 1400 post 01 er gitt tildeling til Miljødirektoratet (belastningsfullmakt), som har belastet tilsammen 0,211 mill kroner
- På kap. 1400 post 21 er gitt tildeling til DIFI, gjennom Miljødirektoratet (tild.brev) til 11 fylkesmannsembeter samt Havforskningsinstituttet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Polarinstitut og Landbruks- og matdepartementet som har belastet tilsammen 39, 8 mill. kroner
- På kap. 1400 post 76 er gitt tildeling til Miljødirektoratet (tild.brev) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, som har belastet tilsammen 10,345 mill. kroner
- På kap. 1482 post 01 er gitt tildeling (belastningsfullmakt) til Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD) og UD, som har belastet tilsammen 60,129 mill.kroner
- På kap. 1482 post 73 er gitt tildeling (belastningsfullmakt) til Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD) og UD, som har belastet tilsammen 2, 124 110 mill. kroner

Stikkordet "kan overføres" m.m. :

Klima- og miljødepartementets bevilgninger på følgende kapitler og poster er gitt med stikkordet "kan overføres":

- kap. 1400 post 74
- kap. 1400 post 76
- kap. 1422 post 60
- kap. 1474 post 50
- kap. 1474 post 70
- kap. 1481 post 01
- kap. 1481 post 22
- kap. 1481 post 23
- kap. 1482 post 73

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017

	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	37 913 690	297 497
Andre inntekter	1	0	0
<i>Sum inntekter fra drift</i>		37 913 690	297 497
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	206 317 726	181 312 571
Andre utbetalinger til drift	3	269 410 230	211 255 393
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		475 727 956	392 567 964
Netto rapporterte driftsutgifter	A)	437 814 267	392 270 467
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	690 582	1 077 605
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	147	1 541
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		690 729	1 079 146
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		690 729	1 079 146
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	1 732 874 794	1 192 831 047
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		1 732 874 794	1 192 831 047
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		295 843	307 912
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		25 096 214	22 044 871
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		40 071 731	32 992 693
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		14 679 675	10 639 910
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		2 186 059 465	1 596 820 571
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2017	2016
Fordringer		183 425	501 162
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-7 576 231	-7 999 706
Skyldige offentlige avgifter		-6 598 864	-4 875 811
Annen gjeld		35 358	17 483
Sum mellomværende med statskassen	8	-13 956 312	-12 356 872

A) Sum driftsutgifter inkluderer kjøp av klimavoter, jf. note 3. Driftsutgifter ekskl. klimavotekjøp på 130.606.814 utgjør 45.358.679,-.
For 2016 er tilsvarende tall 304.248.175,-.

Kontrollsum:

2 186 059 465

2 186 059 465

0

Virksomhet 4M - Klima- og miljødepartementet

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekter annen virksomhet eksternt, avgiftsfri	1) 37 603 731	0
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	309 958	297 497
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	37 913 690	297 497
<i>Andre innbetalinger</i>		
<i>Sum andre innbetalinger</i>	0	0
Sum innbetalinger fra drift	37 913 690	297 497

- 1) Tapsfondet "Statens miljøfond" under Klima- og miljødepartementet ble administrert av Innovasjon Norge. Fondet er avviklet i 2017. Restbløpet fra fondet, 37.603.731 kroner, er innbetalt fra Innovasjon Norge.

Virksomhet: 4M - Klima- og miljødepartementet

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	162 393 004	158 742 697
Arbeidsgiveravgift	25 096 214	22 044 871
Pensjonsutgifter*	17 562 312	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 836 276	-4 185 849
Andre ytelser	5 102 473	4 710 852
Sum utbetalinger til lønn	206 317 726	181 312 571
Antall årsverk:	209,99	212,41

*** Nærmere om pensjonskostnader**

For virksomheter som er omfattet av rundskriv R-118

Fra og med 1.januar 2017 betaler virksomheten pensjonspremie til SPK. For 2017 er arbeidsgivers andel av pensjonspremien 12 prosent.

For virksomheter som har betalt pensjonspremie til SPK før 2017 og dermed ikke er omfattet av rundskriv R-118
Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2017 er xx,x prosent. Premiesatsen for 2016 var yy,y prosent.

Virksomhet: 4M - Klima- og miljødepartementet**Note 3 Andre utbetalinger til drift**

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	55 134 385	19 541 289
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	9 481 763	6 291 460
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	87 297	68 991
Mindre utstysanskaffelser	478 076	601 720
Leie av maskiner, inventar og lignende	870 990	655 436
Kjøp av fremmede tjenester	45 358 679	66 263 147
Reiser og diett	17 948 665	19 064 953
Øvrige driftsutgifter	9 443 560	10 746 106
Sum ordinære utbetalinger til drift	138 803 416	123 233 101
Kjøp av klimakvoter 1)	130 606 814	88 022 292
Sum andre utbetalinger til drift	269 410 230	211 255 393

1) Kjøp av klimakvoter føres på artskontiene i 679-serien, og rapporteres på linjen "Kjøp av fremmede tjenester"
For presiseringens skyld skilles denne kostnaden ut på egen linje, da den ikke er en vanlig driftsutgift

Virksomhet: 4M - Klima- og miljødepartementet**Note 4 Finansinntekter og finansutgifter**

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	147	1 541
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	147	1 541

Virksomhet: 4M - Klima- og miljødepartementet**Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer**

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	690 582	1 077 605
Sum utbetaling til investeringer	690 582	1 077 605

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Virksomhet: 4M - Klima- og miljødepartementet

Note 6 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2017	31.12.2016
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Virksomhet: 4M - Klima- og miljødepartementet**Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten**

	31.12.2017	31.12.2016
Overføringer til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	562 064 811	476 823 928
Overføringer til andre statlige regnskaper	0	13 949 448
Tilskudd til kommuner	1 574 400	10 290 000
Tilskudd til fylkeskommuner	10 105 700	0
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	194 170 579	162 161 275
Tilskudd til ideelle organisasjoner	78 026 455	78 709 724
Tilskudd til statsforvaltningen	40 479 337	36 064 749
Tilskudd til utlandet	846 453 512	414 831 923
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	1 732 874 794	1 192 831 047

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

		31.12.2017 Spesifisering av bokført, avregning med statskassen	31.12.2017 Spesifisering av rapportert, mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler	Kundefordringer	0	0	0
	Andre fordringer	183 425	183 425	0
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
	Sum	183 425	183 425	0
Langsiktig gjeld	Amen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld	Leverandørgjeld	-15 961 546	0	-15 961 546
	Skyldig skatterekk	-7 576 231	-7 576 231	0
	Skyldige offentlige avgifter	-6 598 864	-6 598 864	0
	Amen kortsiktig gjeld	35 358	35 358	0
	Sum	-30 101 283	-14 139 737	-15 961 546
Sum		-29 917 858	-13 956 312	-15 961 546

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemneandel	Årets resultat i selskapet	Balansført egenkapital i selskapet	Balansført verdi i regnskap*
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balansført verdi 31.12.2017							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ved utfylling av note 8, del B skal tall fra selskapets siste avlagte årsregnskap benyttes. Det vil forekomme at selskap som virksomheten har eierandeler i ikke har offentliggjort sitt årsresultat før virksomhetens frist for oversendelse av årsrapport med tilhørende årsregnskap (så snart det foreligger og innen 15. mars). Ved utfylling av noten kan dere benytte tall fra selskapets årsregnskap for året før. Om det ikke benyttes regnskapstall fra siste år bør dette opplyses om i noten.

Virksomhet: Klima- og miljødepartementet.

Note 9 - Kommentarer til Bevilgningsrapporteringen

Kap 1420 postene 32, 34 og 35: Klima- og miljødepartementet har i 2017 hatt utgifter på Miljødirektoratets kapittel 1420 postene 32, 34 og 35. Dette er tinglysningsutgifter som departementet betaler fordi det er KLD som melder tinglysning av vedtakene om de forskjellige vernesakene til Statens kartverk.

Kap. 1422 post 21: Det er i 2017 bevilget 5,322 mill. kroner på posten. Det meste er tildelt Sjøfartsdirektoratet, men KLD har hatt noen utgifter til lønn og reiser for en ansatt.

Kap. 1422 post 60: Posten ble bevilget i RNB 2016, tilsagn gitt i 2. halvår, men utbetalingene kom først i 2017.

Kap. 1432 post 50: Bevilgningen på kap. 1432 post 50 er utbetalingen for 2017 til Norsk Kulturminnefond, som er en virksomhet med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjettet virksomhet).

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET
Org. nr.: 972417882

Riksrevisjonens beretning

Til Klima- og miljødepartementet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Klima- og miljødepartementets årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 2 186 059 465 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Klima- og miljødepartementets årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2017 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ledelsen har det overordnede ansvar for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil

avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Riksrevisjonen har også gjennomført en etterlevelsesrevisjon med betryggende sikkerhet: «Miljømyndighetenes etterlevelse av naturmangfoldlovens bestemmelser om truede arter og naturtyper».

Utover de forholdene som er beskrevet i etterlevelsesrapporten over, er vi - basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien - ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som strider mot administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 26.04.2018

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Lars Christian Møller
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur